

HUDOBNÁ TRIEDA IV

KLAVÍR
ČEMBALO
HARFA
SAXOFÓN

ČEMBALO

🇮🇹 clavicembalo 🇩🇪 Cembalo 🇬🇧 harpsichord 🇫🇷 clavecin
🇮🇪 csembaló

- patrí medzi strunové, ale zároveň aj klávesové nástroje. Môžeme ho označiť ako klávesový brnkací nástroj, alebo strunový klávesový nástroj
- najväčší rozmach zaznamenalo v období baroka. Bolo nielen obľúbeným sólovým nástrojom, ale aj neoddeliteľnou súčasťou takmer všetkých hudobných zoskupení, vrátane komorných orchestrov. Koncom 18. storočia sa čembalo z orchestra vytratilo a v sólovej a komornej hudbe ho postupne nahradil klavír
- v orchestrálnej i komornej hudbe obdobia baroka (1600 – 1750) bolo v hudobných telesách spolu s basovým sláčikovým nástrojom (kontrabas, violone) a lutnou pevnou súčasťou nástrojovej skupiny **basso continuo**, ktorá v rámci skladieb hrala tzv. basovú (základnú, najhlbšiu) líniu. Basso continuo malo v barokových zoskupeniach podobnú funkciu, ako rytmická sekcia v moderných kapelách (basová gitara, bicie, klávesy)
- nestalo sa súčasťou symfonického orchestra, bežne sa však vyskytuje v komorných orchestroch predovšetkým v prípade uvádzania barokovej hudby
- názov čembalo = klavičembalo pochádza z kombinácie latinských slov: **clavis**, ktoré v pôvodnom význame znamená kľúč a vychádza z pomenovania mechanizmu pohybu klávesu, ktorý rozozvučí strunu; a **cymbalum**, ktoré v stredoveku označovalo hudobný nástroj podobný dnešnému cimbalu, na ktorý sa hralo brnkaním na struny

VEDELI STE, ŽE...?

Rakúsky etnomuzikológ **Erich von Hornbostel** (1877 – 1935) a nemecký muzikológ **Curt Sachs** (1881 – 1959) vytvorili prehľadný systém, ktorý je dnes známy ako **Sachsova-Hornbostelova klasifikácia hudobných nástrojov**. Hudobné nástroje rozdeľuje do skupín podľa toho, **akým spôsobom sa na nich tvorí zvuk**.

Základné skupiny hudobných nástrojov podľa Sachsovej-Hornbostelovej klasifikácie sú tieto:

- **Idiofóny**, alebo tzv. samozvúčné nástroje. Tón vzniká vibrovaním celého nástroja alebo jeho súčastí. Patria sem takmer všetky bicie nástroje (okrem bubnov) – napr. triangel, činely, zvonkohra, gong a i.
- **Membranofóny**, alebo tzv. blano-zvúčné nástroje. Tón vzniká kmitaním membrány, ktorá býva vyrobená z kože alebo plastu. Patria sem najmä bubny, tamburíny, tympany a i.
- **Chordofóny**, alebo tzv. strunozvúčné nástroje. Zvuk vzniká rozochvievaním struny alebo strún, ktoré sú napnuté medzi dvoma bodmi. Patria sem strunové nástroje a tiež niektoré klávesové nástroje – napr. klavír, čembalo, cimbal, husle, viola, violončelo, kontrabas, gitara a i.
- **Aerofóny**, tzv. vzduchozvúčné nástroje. Zvuk vzniká kmitaním vzduchu vo vzduchovom valci. Patria sem napr. harmonika, trúbka, lesný roh, priečna flauta, hobo, klarinet, fagot a i.
- **Elektrofóny**, teda nástroje, v ktorých zvuk vzniká elektricky. Patria sem napr. elektrická gitara, syntetizátor a pod.

Podľa Sachsovej-Hornbostelovej klasifikácie je čembalo chordofón; v komornom orchestri patrí do skupiny klávesových nástrojov.

ADAM ŠTEFUNKO
ČEMBALISTA

- nemá univerzálnu veľkosť, ani tvar – existujú kratšie, širšie, dlhšie nástroje, čembalá s jednou, dvoma, výnimočne i s tromi klávesnicami (manuálmi) a z 18. storočia sa zachovali dokonca aj skladacie cestovné čembalá. Spoločným menovateľom pri všetkých veľkostiach a tvaroch je **mechanizmus tvorby tónu**
- **tón** na čembale vzniká tak, že hráč – **čembalista** stlačí príslušný kláves, alebo klávesy, jednoduchým mechanizmom vo vnútri čembala sa impulz z klávesov preniesie do tzv. **posunovača** (poznáme ho tiež pod názvom **skokan** alebo **stípiik**), na ktorom je umiestnené **plektrum** (**brnkadlo**) v tvare trňa, ktoré brnkne o strunu; drevená skriňa čembala s vekom (vrchnákom) slúži ako **rezonátor**

V Hudobnej triede spoznávame hudobné nástroje v symfonickom orchestri.

Symfonický orchester sa zrodil začiatkom 17. storočia v Európe.

V orchestri sú zvyčajne zastúpené tri veľké "množiny" nástrojov: sláčikové, dychové a bicie. V prvej množine sú nástroje, na ktorých sa hrá ťahom sláčika, v druhej dychom (fúkaním), v tretej úderom.

Pri bližšom pohľade zistíme, že orchester tvoria skupiny **sláčikových nástrojov** (patrí do nej husle, viola, violončelo a kontrabas), **drevených dychových nástrojov** (flauta, hoboje, klarinet, fagot), **plechových dychových nástrojov** (lesný roh, trúbka, trombón, tuba) a **bicích nástrojov** (tympany, veľký bubon, malý bubon, xylofón, činely a d.). V orchestri však môžeme príležitostne stretnúť aj rôzne **klávesové nástroje** (klavír, čembalo, organ), či **brnkacie nástroje** (gitara, lutna, mandolína).

Svet hudobných nástrojov je nesmierne pestrý a bohatý a zahŕňa stovky rôznych druhov nástrojov z celého sveta. Vedný odbor, ktorý sa zaoberá hudobnými nástrojmi (ich dejinami, vývojom, stavbou, akustickými vlastnosťami) sa nazýva **organológia**.

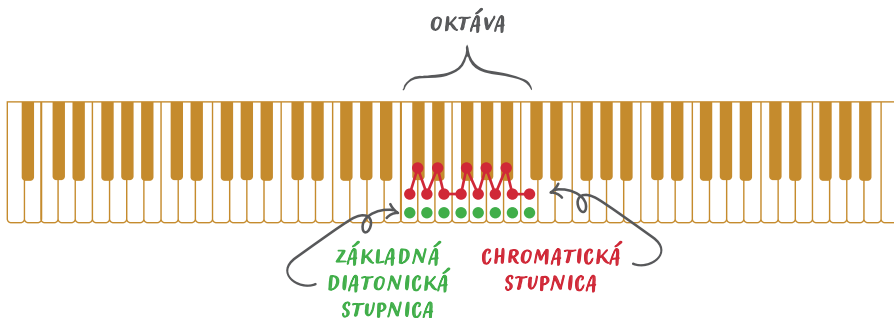
LADENIE ČEMBALA

Čembalisti to majú v porovnaní napríklad s klaviristami omnoho ťažšie – nielenže často cestujú s vlastným nástrojom, o ktorý sa musia starať, prevážať ho a nosiť, ale svoj nástroj si aj sami ladia...

Z dobovej literatúry a odborných štúdií vieme, že v období baroka existovali rôzne systémy ladenia, ktorých znalosť je nevyhnutnou súčasťou odbornej výbavy moderného čembalistu. Modernou a užitočnou pomôckou sú elektronické ladičky.

Pred 2500 rokmi grécky filozof **Pytagoras** pri svojich experimentoch zistil, že vzťahy medzi jednotlivými tónmi – **intervalové vzťahy*** – je možné vyjadriť pomerom čísel.

Napnutá struna rozdelená na polovicu, teda v pomere 2:1, znie o čistú oktávu** vyššie. Keď strunu rozdelíme na inom konkrétnom mieste, zaznie iný tón, ktorý je taktiež možné vyjadriť presným matematickým zlomkom (pomerom rozdelenia struny – napr. 3:2, 4:3 a pod.). Takýmto postupným delením struny vzniká tzv. rad **aliquotných tónov**, t.j. tónov odvodených z pôvodnej struny jej delením na presne určených miestach.

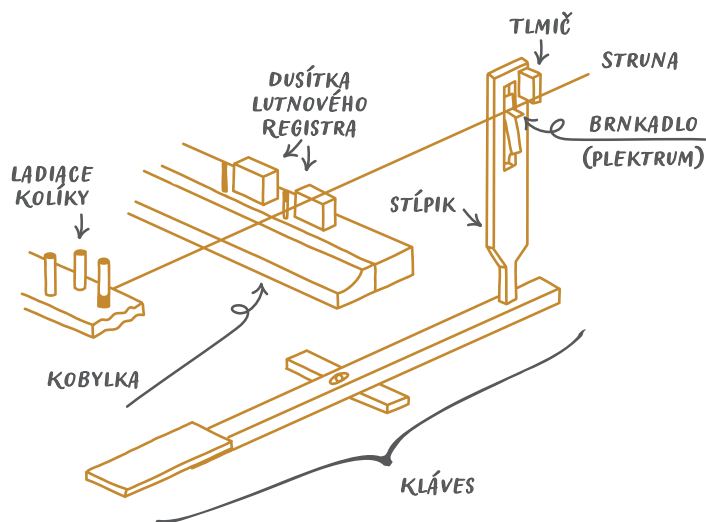
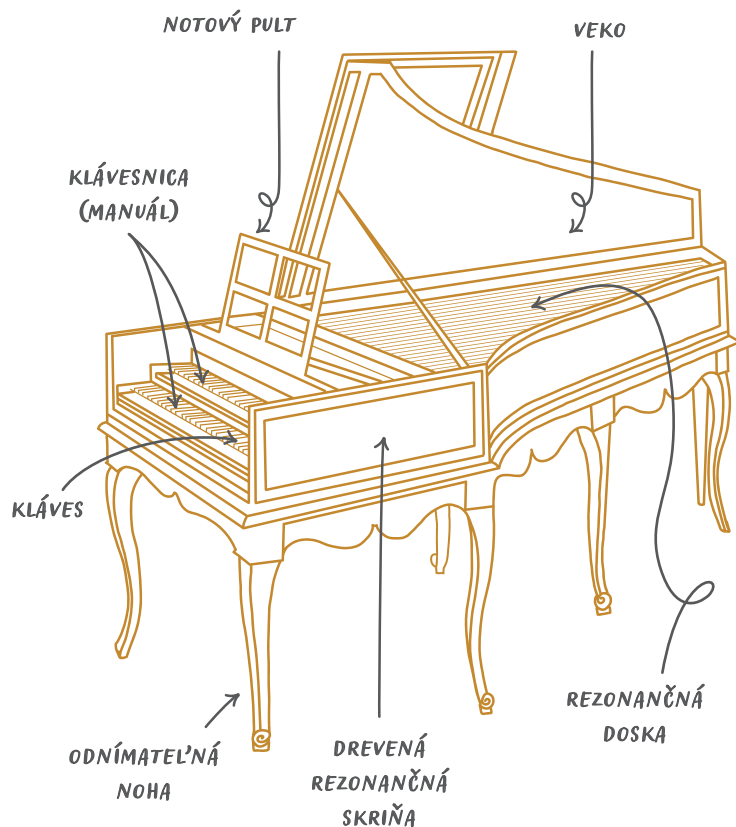
* **Intervalové vzťahy** predstavujú rozdiel medzi vzdialenosťami a výškami dvoch tónov idúcich za sebou. Názvy intervalov sú odvodené od radových čísloviek v latinčine – prima, sekunda, tercia, kvarta, kvinta, sexta, septima, oktáva.

** **Oktáva** je pomenovanie vzdialenosti (intervalu) medzi prvým a ôsmym tónom diatonickej stupnice. **Diatonická stupnica** obsahuje v rámci jednej oktávy 5 celých tónov a 2 poltóny. Pre ilustráciu: základnú diatonickú stupnicu na klavíri tvoria biele klávesy: od c1 po c2. **Chromatická stupnica** obsahuje v rámci jednej oktávy 12 poltónov, na klavíri zaznie postupným stlačením všetkých bielych a čiernych kláves.

Z AKÝCH ČASTÍ SA SKLADÁ?

Najdôležitejšími časťami čembala sú

- **drevená skriňa s vekom** – do nej je vložený celý hrací aparát
- **klávesnica** (manuál, klaviatúra, tastatúra) – čembalo môže mať jednu, dve, a výnimočne až tri klávesnice; ďalšie klávesnice umožňujú nástroj „naprogramovať“ na dve, resp. tri odlišné zvukové zafarbenia (registre)
- **klávesy** sa vyrábajú, zo slonoviny a z dreva, farebné odlišenie (biele – čierne) slúži lepšej orientácii hráča; počet klávesov je daný veľkosťou čembala, zvyčajne ich býva do 61
- **rezonančná doska** – duša celého nástroja
- **odnímateľné nohy**
- **notový pult**
- **mechanika** – hráč stlačí kláves, tým sa na jeho opačnom konci zdvihne zdvihák, na ktorom je umiestnené malé plektrum (klinovitý kus vtáčieho brka, v súčasnosti z plastu), ktorý brkne po strune. Keď hráč kláves znovu uvoľní, vzdialený koniec sa vráti do svojej základnej polohy a zdvihák spadne späť; plektrum, pripevnené na jazýčkovom mechanizme, prechádza strunou bez toho, aby ju znova brnkol. Keď sa kláves vráti do svojej základnej polohy, plstený tlmíč na vrchu zdviháka zastaví vibrácie struny. (obr.)

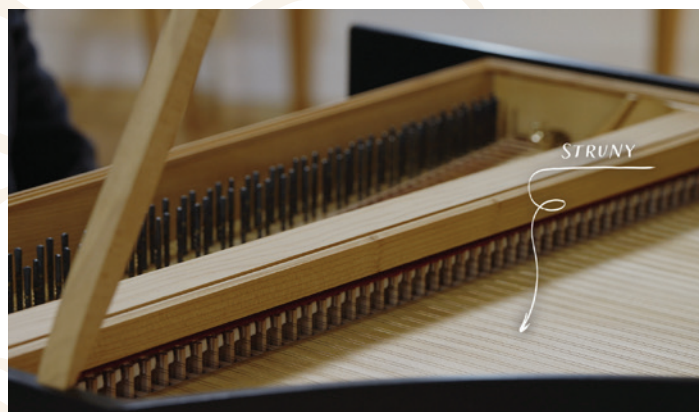

- **registre** – podobne ako organ, býva čembalo vybavené tzv. registrami, ktoré po aktivácii príslušnou páčkou menia farbu a charakter zvuku čembala. Najbežnejšie sú registre na zdvojenie hraného tónu tónom o oktávu vyšším, alebo naopak tónom o oktávu nižším, iný register umožňuje hrať nezávisle aj na spodnej klaviatúre, ďalším registrom je možné obe klávesnice spojiť. Okrem toho môže mať čembalo napr. aj lutnový register (pri jeho využití tlmí znenie strún lišta opatrená plstou). Podobne boli konštruované registre harfové, bubnové, zvončekové a ďalšie. Každý z nich má charakteristický zvuk. Transpozičný mechanizmus posúva celú klaviatúru o šírku jedného alebo viacerých klávesov, takže skutočný zvuk je o šírku posunutia vyšší či nižší.

- **struny** – sú spravidla mosadzné, ich počet závisí od typu konštrukcie čembala; mnohé čembalá majú po jednej strune na každý tón, väčšie zložitejšie čembalá dve a príležitostne aj viac strún (struny rovnakej tónovej výšky sa označujú ako **zbory**)

FUNGOVANIE MECHANIKY ČEMBALA PRE LEPŠIU PREDSTAVU:

<https://youtu.be/WJPHXPxQDWA>

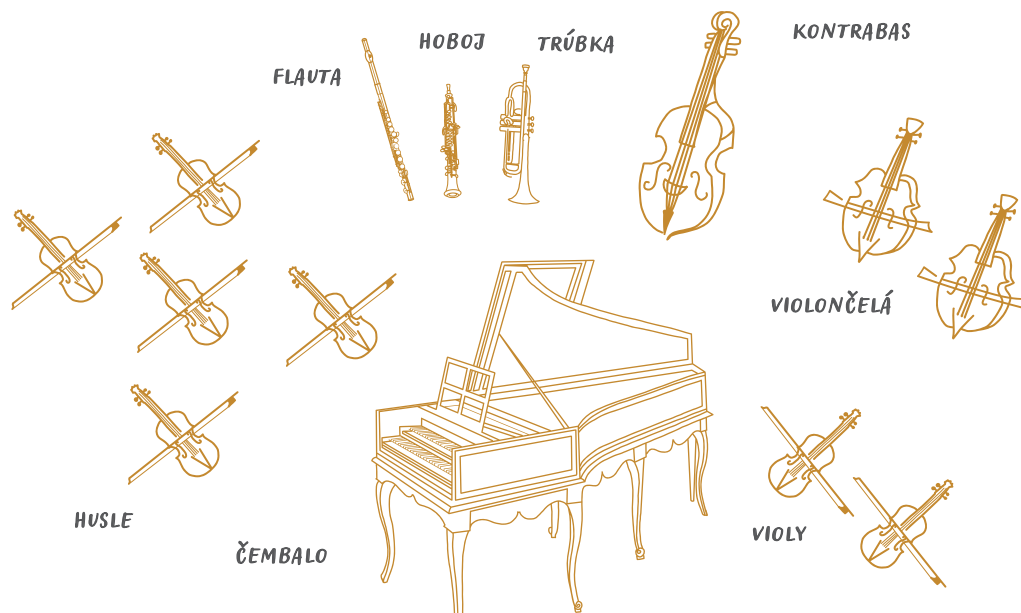
Z ČOHO SA VYRÁBA?

Jednotlivé súčasti čembala sa vyrábajú z viacerých materiálov. Najviac sú zastúpené rôzne druhy dreva

- smrek, cyprus, buk sa využívajú napríklad na výrobu väčších súčastí, ktoré vyžadujú tvrdosť a trvácnosť
- lipové, hruškové, cyprusové, buxusové či ebenové drevo zas na menšie súčasti dômyselnej mechaniky
- mosadzné a kovové súčasti tvoria najmä ostrunenie
- plšť, kašmír, či koža sa používali na výrobu tlmidiel, plektrá sa zas vyrábali z vtáčích brk, dnes sa už vyrábajú z plastu
- na zdobenie sa používalo aj plátkové zlato, ornamente sa maľovali špeciálnymi farebnými pigmentami, to všetko samozrejme ručne
- klávesy sa vyrábali zo slonoviny, mamutoviny (obe dnes už ako materiál pre výrobu zakázané), v súčasnosti sa na ich výrobu používa kosť, či bukové alebo lipové drevo

ČEMBALO A PRÍBUZNÉ NÁSTROJE

Medzi príbuzné nástroje čembala radíme napr. **klavicitérium** (čembalo s vertikálne napnutými strunami), **spinet** (rozšírená malá forma čembala), **virginal**, **psaltérium**... Ako strunový nástroj je čembalo tiež príbuzné s **klavirom**, **ninerou**, **cimbalom**, **harfou** i všetkými sláčikovými nástrojmi.

VYUŽITIE

V období renesancie a baroka bol orchester vo vývoji, no čembalo nechýbalo prakticky v žiadnom instrumentálnom zoskupení.

V barokovom orchestri bolo súčasťou skupiny **basso continuo**, čo bola akási rytmická sekcia (spolu s čembalom ju mohla tvoriť lutna, basový sláčikový nástroj, fagot alebo organ). Ako povedal Adam vo filme – basso continuo je niečo také, ako „keď hrá hudobný sprievod elektrická gitara v rockovej kapele.“

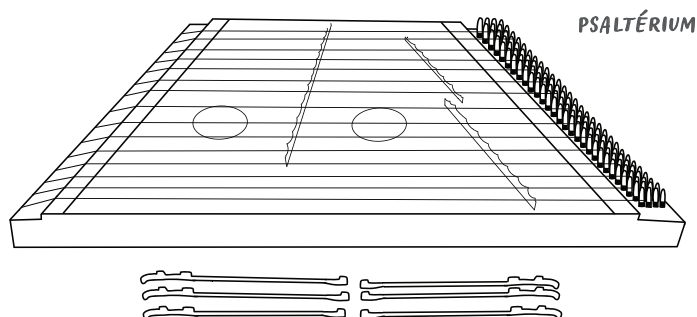
Čembalo v modernom orchestri je skôr zriedkavosťou. Opakovane po ňom vo svojej tvorbe siahli skladatelia ako Alfred Schnittke (1934 – 1998), Francis Poulenc (1899 – 1963), Henryk Mikolaj Górecki (1933 – 2010), Viktor Kalabis (1923 – 2006), ale aj slovenskí skladatelia ako Vladimír Godár (1956), Viťazoslav Kubička (1953), Jevgenij Iršai (1951), Pavol Bagin (1933 – 2013), či Tibor Andrašovan (1917 – 2001).

JEDNO Z MOŽNÝCH SEDENÍ BAROKOVÉHO ORCHESTRA

Z HISTÓRIE

- koncom 14. storočia sa z prapôvodného prístroja pytagorejcov – monochordu, postupne vyvinul klavichord, ktorý dostal meno podľa svojich častí: clāvis = klávesa a chord = struna. Klavichord bol predchodcom klavíra
- súčasne s klavichordom sa vyvíjal aj iný klávesnicový nástroj – **klavičembalo** (ďalej iba **čembalo**), ktorého predchodcom bolo tzv. **psaltérium** – lichobežníková skrinka so strunami, ktoré sa rozochvievali prstami alebo kovovými brkami

- v období stredoveku sa zdokonalením psaltéria vyvinul aj nástroj – v Nemecku nazývaný ako **Hackenbrett**, v Taliansku ako **salterio tedesco** (čítaj tedesko), v strednej Európe známy pod názvom **cimbal**
- klavičembalo malo trojrohý tvar. Malo oveľa silnejší zvuk v dôsledku odlišnej tvorby tónu, a každý tón mal svoju vlastnú strunu. Postupne sa jeho nedostatky odstraňovali pomocou rôznych mechanických zariadení, napríklad aj pridávaním ďalších klávesníc = **manuálov**, na ktorých sa dalo hrať aj súčasne (melódia + sprievod)

V ukážke z diela J. S. Bacha: **Goldbergovské variácie BWV 988** veľmi dobre uvidíte hru na dvoch manuáloch čembala.
<https://www.youtube.com/watch?v=1AtOPiG5jyk>

- čembalá mali rôzne tvary, veľkosti, aj názvy. V Taliansku sa nazývali **clavicembalo** (čítaj klavičembalo) alebo **gravecembalo** (čítaj gravečembalo), vo Francúzsku **clavecin** (čítaj klavesä), v Anglicku **harpsichord**, v Nemecku **klavizimbel** (čítaj klavicimbel), a pod.
- za zmienku v historickom kontexte vývoja čembala stojí aj meno benátskeho nástrojára **Giuseppe Spinettiho** (žil v 2. pol. 15. st., nie sú o ňom bližšie informácie), ktorý koncom 15. storočia zostrojil štvorcový nástroj menšieho tvaru so strunami vedenými ako na klavichorde, ale s mechanikou čembala. Nástroj dostal meno **spinet** a bol mimoriadne obľúbený najmä v Nemecku a v našich

zemepisných šírkach. Obľube sa tešil aj v Anglicku, najmä u žien, a preto dostal názov **virginal** (čítaj vödžinel) z anglického slova virgin = panna. Spolu so spinetom mali často podobu skriniek, ktoré súčasne slúžili aj ako skrinky na šijacie a toaletné potreby

- prvé zmienky o čembalách pochádzajú z obdobia okolo roku 1400, a to najmä z talianskych zdrojov a textov pochádzajúcich z oblasti francúzskeho Burgundska
- čembalá, podobne ako aj ďalšie staré nástroje, nemajú dané presné konštrukčné štandardy a nie je možné zadefinovať ani presné miery ako dĺžka nástroja, hrúbka rezonančnej skrine, rozsah a počet klávesníc a registrov, dĺžka a šírka klávesov, či typy dreva používaného na výrobu jednotlivých častí a pod... To je dôvod vzniku rôznych individuálnych výrobcov a konštrukčných škôl, ktoré vyrábali nástroje podľa vlastných parametrov
- približne do roku 1800 prešlo čembalo značným vývojom. Snaha o konštrukčné zdokonalenie sa rozšírila do mnohých štátov Európy, kde vznikli národné „staviteľské“ školy – Flámsko, Francúzsko, Taliansko, Nemecko, Anglicko, ktorých čembalá sa líšili nielen originálnou konštrukciou, ale aj farbou tónu
- mnohé historické čembalá boli zhotovované aj s veľkou „dizajnérskou“ starostlivosťou, z drahých materiálov, a predstavujú samé o sebe mimoriadne hodnotné artefakty. Hoci boli veľmi obľúbené hudobné nástroje, boli aj veľmi drahé a mohli si ich dovoliť zakúpiť len vyššie spoločenské vrstvy
- celých 400 rokov patrilo čembalo medzi najobľúbenejšie a najvyužívanejšie hudobné nástroje. Okolo r. 1800 bolo nahradené klavírom

SPINET

Zaujímavosť:

.... v roku 1709 sa v Ríme uskutočnil pozoruhodný hudobný súboj, v ktorom navzájom súperili dvaja slávni virtuózi v hre na klávesových nástrojoch: **Domenico Scarlatti** (1685 – 1757) a **Georg Friedrich Händel** (1685 – 1759). Súboj, ktorý podnietil významný mecenáš umenia, kardinál Pietro Ottoboni, sa niesol v atmosfére vzájomného rešpektu a priateľstva, a obaja mladí, 24-roční umelci sa usilovali presvedčiť virtuozitou i výrazovou hĺbkou svojej hry. Súboj dopadol podľa očakávania, Händel zvíťazil v hre na organe a Scarlatti v hre na čembale.

AKÝ JE ROZDIEL MEDZI ČEMBALOM, KLAVÍROM A ORGANOM?

Čembalo je jedným z predchodcov moderného klavíra; oba nástroje majú klaviatúru (čembalo užšiu s menším počtom klávesov) a pozdĺžne napnuté struny; **tón** však vzniká odlišne: na klavíri úderom kladivka o strunu, na čembale brnknutím plektra o strunu; v dôsledku toho sa oba nástroje zásadne odlišujú **farbou zvuku**. Klavír má silnejší zvuk a umožňuje hráčovi ovládanie dynamiky tým, akou silou stláča klávesy.

- **vonkajší vzhľad** oboch nástrojov bol v 18. storočí podobný, klavír však v ďalšom vývoji postupne nabral na mohutnosti
- **prenosnosť** – čembalo je vzhľadom na nižšiu hmotnosť ľahšie prenosné, čembalisti na rozdiel od klaviristov často cestujú a koncertujú s vlastnými nástrojmi
- čembalo spravidla nemá, na rozdiel od klavíra, **pedály**; pedály vzácneho tzv. pedálového čembala slúžili na cvičné účely pre organistov, mali teda zásadne odlišnú funkciu od pedálov klavíra
- klavír má iba jednu **klávesnicu**, čembalo má často dve klávesnice (dva manuály)...alebo aj tri

- klavíry aj čembalá existujú v rôznych veľkostiach a tvaroch, ale spravidla platí, že klavír je v porovnaní s čembalom väčší, ťažší a má silnejší a dlhšie znejúci zvuk
- klavír fungoval na začiatku svojho historického vývoja v 18. storočí paralelne s čembalom, v praxi sa oba nástroje bežne zamieňali a skladatelia neraz písali skladby určené pre čembalo alebo klavír. Existovali dokonca aj nástroje, ktoré tieto dva mechanizmy kombinovali – jedna klávesnica (manuál) fungovala ako na čembale, druhá ako na klavíri. Takéto nástroje však boli skôr vzácnosťou

Hoci organ, čembalo i klavír zaradujeme spoločne medzi klávesové nástroje, **spôsobom tvorby tónu** sa zásadne odlišujú.

Na klavíri vzniká po stlačení klávesu úderom kladivka o strunu, na čembale brnknutím plektra o strunu a na organe vzduchom prúdiacim do príslušných píšťal.

Napriek odlišnému spôsobu tvorby tónu i zvuku malo čembalo a organ v období baroka čiastočne podobné využitie v hudobných telesách (basso continuo).

ZVUKOVÉ A FAREBNÉ MOŽNOSTI ČEMBALA

Zmenu intenzity (dynamiky) a farby tónu nie je možné na čembale dosiahnuť v takej miere, ako na klavíri, čembalo má však tiež dynamické a farebné možnosti, ktoré sa dosahujú odlišnými spôsobmi, napr.

- **artikuláciou**
- **hustotou akordov**
- **opakovaním tónov**
- **rozložením akordov** (tým sa dá dosiahnuť aj väčšia dynamika = silnejší zvuk)

- **krátkym hraním**
- **dlhým hraním** (môže vytvoriť ilúziu klavírneho pedálu)
- **akcentmi** (vznikne dojem crescendo (čítaj: krešendo = hrať čoraz hlasnejšie) / decrescendo (čítaj: dekrešendo = hrať čoraz tichšie))

Hudobný výraz a energia hrajúceho hudobníka tiež ovplyvňujú predstavivosť a vnímanosť poslucháča.

Z REPERTOÁRU SÓLOVÉHO ČEMBALA (VÝBER)

HENRY PURCELL (1659 – 1695)

[Ground c mol](#)

JOHANN SEBASTIAN BACH

(1685 – 1750)

[Goldbergovské variácie, BWV 988](#)

DOMENICO SCARLATTI

(1685 – 1757)

[Sonata d mol K. 141](#)

FRANÇOIS COUPERIN

(1668 – 1733)

[Osem prelúdií \(L'Art de toucher le clavecin\)](#)

[Prelúdium a fúga c mol, BWV 847](#)

(trojmanuálové čembalo)

[Toccatu a fúga d mol, BWV 565](#)

(pedálové čembalo)

IANNIS XENAKIS

(1922 – 2001)

[Khoai](#)

JEAN – PHILIPPE RAMEAU

(1683 – 1764)

[Les Cyclopes](#)

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

(1685 – 1759)

[Suita d mol „Il pastor fido“, HWV 8a](#)

GYÖRGY LIGETI

(1923 – 2006)

[Continuum](#)

KONCERTY PRE ČEMBALO A ORCHESTER (VÝBER)

JOHANN SEBASTIAN BACH

(1685 – 1750)

[Koncert pre čembalo a sláčikový orchester d mol, BWV 1052](#)

[Brandeburský koncert č. 5 D dur, BWV 1050](#)

[Koncert pre tri čembalá d mol, BWV 1063](#)

[Koncert pre štyri čembalá a sláčikový orchester a mol, BWV 1065](#)

CARL PHILIPP

EMANUEL BACH

(1714 – 1788)

[Koncert pre čembalo a sláčikový orchester d mol, Wq. 23](#)

[Koncert pre čembalo, kladivkový klavír Es dur, Wq. 47](#)

FRANCIS POULENC

(1894 – 1963)

[Concert champêtre pre čembalo a orchester](#)

MANUEL DE FALLA

(1876 – 1946)

[Koncert pre čembalo, flautu, hoboju, klarinet, husle a violončelo](#)

BOHUSLAV MARTINŮ

(1890 – 1959)

[Koncert pre čembalo a malý orchester, H. 246](#)

HENRYK MIKOLAJ GÓRECKI

(1933 – 2010)

[Koncert pre čembalo a sláčikový orchester op. 40](#)

PHILIP GLASS (1937)

[Koncert pre čembalo a orchester](#)

MICHAEL NYMAN (1944)

[Koncert pre čembalo a orchester](#)

SLÁVNI ČEMBALISTI

Wanda Landowska (1879 – 1959)

Zuzana Růžičková (1927 – 2017)

Gustav Leonhardt (1928 – 2012)

Ton Koopman (1944)

Marica Dobiášová (1951)

Andreas Staier (1955)

Jaroslav Tůma (1956)

Agnesa Ferienčíková (1958)

Christophe Rousset (1961)

Peter Gulás (1971)

Aapo Häkkinen (1976)

Francesco Corti (1984)

Mahan Esfahani (1984)

Jean Rondeau (1991)

Justin Taylor (1992)

a i.

OTÁZKY

1. Do akých nástrojových skupín môžeme čembalo zaradiť?
2. Ktoré obdobie bolo „zlatým vekom“ čembala?
3. Vieš vysvetliť pojem „basso continuo“? Ktoré nástroje ho mohli tvoriť spolu s čembalom?
4. Aký je rozdiel medzi čembalom, klavirom a organom?
5. Vymenuj niekoľko príbuzných nástrojov čembala.
6. **PRÉMIOVÁ ÚLOHA:** Skús si postupne vypočúť všetky diela, alebo aspoň sa do všetkých na chvíľu započúvaj, a zostaň niekoľko minút pri tom diele, ktoré ťa najviac zaujme. Zostav rebríček tvojich TOP 3 skladieb alebo skladateľov. Ktoré dielo pre čembalo sa ti páči najviac a čím ťa oslovilo?